

СТАНОВИЩЕ

на научните трудове и материали на ас. д-р Милена Ивова Илиева , за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „ доцент” в ТрУ – Стара Загора, в Област на висшето образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1. 2. Педагогика, Научна специалност: “Теория на възпитанието и дидактика”(мултикултурна образователна среда)за нуждите на Департамент за информация и повишаване квалификацията на учители.

Член на научното жури: проф. д-р Тиха Делчева.

Единственият кандидат по обявения конкурс за доцент е ас. д-р Милена Илиева.Това, което впечатлява при анализа на научната продукция на кандидата е неговата продуктивност и творческа връзка с педагогическата реалност.

Обяснението за тази оценка се вижда още при запознаване с биографичните данни на М. Илиева. Показател за това е нейното професионално кариерно развитие богато на изпълнявани разнообразни дейности и заемани позиции: медицинска сестра в «Дом за медико-социални грижи за детето»; ръководител/ координатор по програми и проекти към сдружение» Свят без граници»; възпитател в училище за подобряване качеството на десегрегацията чрез подкрепяне и супервизиране на деца и родители, участващи в този процес;местен експерт, ментор и лектор / обучител по тези проблеми на ученици и родители; развиване на учебно-методически дейности,разработване и фасилитиране на информационни материали и наръчници за целеви групи: деца, учители , родители.

Като асистент към медицински факултет на ТрУ- Стара Загора, Милена Илиева се отличава с подчертана професионална компетентност при провеждане на лекции и упражнения по Обща педагогическа и дефектологична деонтология; на упражнения по: Специална педагогика, Организация и управление на социално-педагогическите институции.В качеството си на преподавател проявява стремеж да активизира студентите в учебния процес, да използва съвременни методи на преподаване и учене, да обновява учебното съдържание в съвременен и европейски контекст.

Кандидатът активно участва в разнообразни форми на научно изследователска и приложна дейност.Защитава докторска дисертация през 2001 Год. на тема“Съвременни тенденции на интелектуалното образование на децата от ромски произход в условията на глобализация».Популяризира своите идеи освен чрез публикации и чрез участие с научни доклади в международни и национални конференции с цел представяне на педагогическите дейности и продукти свързани с основните проблеми в нейната дейност.

Научната продукция, с която М. Илиева участва в обявения конкурс отговаря на научната специалност и неговата специфика. Представените материали отговарят на изискванията на ЗРАС в РБ., както и съпътстващият го правилник на Тракийския университет – Стара Загора. Те обхващат следните публикации:**монографии-1; учебни помагала – 7 /в съавторство/; публикации в специализирани научни издания – 20/ 7- самостоятелни и 13 в съавторство,като 16 от тях са в чуждестранни издания/; публикации в матриали от научни форуми-11/ 2 самостоятелни и 9 в съавторство, като 3 от тях са в чужбина/. Тематичните**

области,които са представени в тях са обособени от кандидата в следни проблемни области:основна област са проблеми на мултикултурната образователна среда, която интегрира и останалите области: проблеми в социалната сфера и проблеми в специалното образование.

Научната продукция на Милена Илиева е закономерно следствие от нейната научна и професионална дейност .

Оценката на кандидатурата на Милена Илиева за заемане на академичната длъжност „доцент” включва както нейното професионално– кариерно развитие и научно израстване,така и оценка на достойнствата и постиженията на представените от нея научни публикации,които особено се открояват в монографията и самостоятелните ѝ публикации.

Първото дотойнство е **актуалността и значимостта** на разработените творчески идеи и аргументите ми за това са:

-проблемите са глобални, изведени въз основа на широк преглед на нормативната уредба в Република България, включващ програми, мерки и стратегии за интеграция на ромите след 1989г.;

- насоченост към решаване на сложни проблеми в сферата на образованието на деца и ученици от етническите малцинства;

- опит за практико-творческо приложение на Европейските стратегически политики в условията на нашата социално-етническа образователна реалност;

-свързаност с мисията на непрекъснатото интегрирано образование,разглеждано като съвършено нов тип образование, като органически интегрирана, взаимосвързана структура на семейство, училище и общество (извънучилищни дейности), осъществявани от различни неформални формации и стопански субекти.

Второто достойнство е свързано с **научните и професионални интереси и постижения** на кандидата:

-определяне на концептуално равнище на интеркултуралността не само като изключително важна образователна, но и като социална парадигма, чрез съвременни.теоретични основания и научни подходи;

-дефинирана е актуална мисия на мултикултурното образование, съобразена с динамичните условия на нашето съвремие и Европейските изисквания в това отношение;

-теоретично е обоснована концепция, която съдържа нормативна рамка, предложени са стратегии и програми на национално ниво за реални промени, за многоаспектно разширяване и осъвременяване на научно- творческите търсения на нови аспекти, нови подходи и решения на проблемите за социалното включване на етническите малцинства;

-изведена е спецификата на етнокултуралните особености и нагласи на ромската общност, чрез което се обогатява характеристиката на психическите особености на съвременните роми свързани с езика, социокултурата, традициите и обичаите, с ценностната им система, и др,което произтича от факта , че ромът битува в два свята, две култури, две общества;

-изведени са условията, необходими за повишаване на ефективността от включването на родителите в образователния процес с цел подобряване от една страна на тяхната педагогическа компетентност, а от друга на обучението на децата/ учениците в детската градина и училището;

-проведено е теренно изследване на родителска ромска общност по отношение нагласите за включеността им в живота на детската градина и училището за повишаване на обхвата и образователните постижения на децата/ учениците.

Третото достойнство на научно- изследователската дейност и професионални интереси на кандидата е свързано с нейната **практико- приложна стойност**. Тя се изразява в следното:

-представен е модел за:

- привличане на родителите като доброволци, който е разработен и апробиран съобразно културните особености на ромския етнос, с неговите ценности и традиции;

- разширяване и обогатяване на взаимодействието между семейство-учители, с оглед повишаване на обхвата и образованието на децата и учениците от етническите малцинства;

- технологията както за адекватна грижа, така и за развитие на личността на детето/ученика в учебно-възпитателния процес още от най-ранна възраст ,чрез използване на безконфликтни начини,стъпки и конкретни примери за подобряване капацитета в ромския етнос;

- изведени и обосновани са елементите на мултикултурна среда в детската градина и училището на основата на актуалните потребности и предизвикателства, които обхващат:

-отвореност на детската градина, училището, учителите, родителите и учениците както към бързи и гъвкави промени, така и към различните социални институции, икономически корпорации и т.н. и привличането им като партньори;

-активна включеност на родителите в живота на детската градина и училището за стимулиране за развитието на творческия потенциал на личността на детето/ученика;

- умение за общуване и сътрудничество в мултикултурното общество в интерперсоналните системи съобразно културното и езиково многообразие: родител-дете, родител-родител, родител-ученик, родител-учител, учител-учител,учител-дете,учител-ученик;

-изведени са важни динамично- променящите се условия и фактори,които оказват влияние върху практическото приложение на предложените модели и подходи:икономическото състояние на населеното място; субгрупата на конкретната ромска общност; компетентността на учителя за пряка работа с ромската общност; отделеното време и мотивацията за сътрудничество. Обобщавайки постиженията на М. Илиева на нейната научна продукция ясно се откроява следното:

1.Разработват се актуални , социално детерминирани, сложни и нерешени проблеми; конкретни методологични и образователно- технологични проблеми в

сферата на мултикултурната образователна среда т.е, тези проблеми не са самоцелни;

2. Интеркултуралността се обосновава на концептуално равнище като водеща парадигма в съвременния глобален свят;

3. Присъствието на автора в мултикултурното образователно пространство е трайно, а неговата иновационна и конструктивна роля е значима, което проличава:

-от научните публикации, логическо продължение на дългогодишната и експертна работа на кандидата в ромската общност, така и от проведени обучения, изследвания и аутич с деца и семейства, от разработени информационни материали за професионалисти в образователната система - детската градина/училището;

- от разработения и валидизиран в образователния процес модел за привличане на родителите- роми като доброволци, който води до повишаването на:

а) разбирането на ромските родители за мястото им като родители и за степента на значимост на детската институция- детска градина и училище за развитието на техните деца;

б) педагогическата компетентност на учителите в детските градини и училища за работа с родителите от ромски етнически произход за усъвършенстване обучението на децата-роми, съобразно етноспецификата им;

в) интегрирането на основните идеи на иновационния модел за мултикултурно образование в сферата на социалните дейности и в сферата на специалното образование.

4. Разработените модел и методи за работа в мултикултурна среда са апробирани и валидизирани в над 30 проекти.

5. Множеството цитиранията в български и чуждестранни списания, в сборници от научни форуми са израз на интерес към научно-творческите идеи и постижения на автора, стремеж за тяхното използване от научни работници в своите изследвания, от действащи учители и организации в педагогическата практиката;

6. Извежда се първата по рода си класификация на ромските субгрупи по отношение на включеността им в образователния процес; изследвани са затворени и трудно достъпни ромски субгрупи; апробиран е модел за интеркултурно образование в общности, които към днешна дата не дават устойчиви резултати- калдараши;

7. Цялата си професионално – творческа дейност М. Илиева посвещава на проблемите на мултикултурното образование, целенасочено и системно издига педагогическата компетентност на учители, директори, родители, студенти чрез

организиране и провеждане на обучения, разработване на информационни материали , чрез съвместна изследователска дейност.

В заключение : ас. д-р Милена Ивова Илиева демонстрира ясно изразени научни интереси и творчески търсения. Това ѝ позволява да изгради свое собствено научно пространство в областта на межкултурната образователна сфера.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват с положителен вот за заслужено придобиване на академичната длъжност „доцент” на ас. д-р Милена Ивова Илиева в областта на висшето образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика, Научна специалност :» Теория на възпитанието и дидактика»“.

06. 05 . 2017г

:

Рецензент:

/проф. д-р Тиха Делчева/